

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2006

Styrelsen för Föreningen Mönsterstaden Kiruna avger följande verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2006-01-01 - 2006-12-31.

Efter flera förstudier i bl a Föreningen Kirunas Rötters samt Progressums regi samt en mångårig idé- och förankringsprocess i olika referensgrupper konstituerades Föreningen Mönsterstaden Kiruna 2004-06-21.

Föreningen bildades som plattform för att synlig- och tillgängliggöra Kirunas förflutna och symbiosen mellan framväxten av företaget LKAB och samhället.

Föreningen bildades i samverkan mellan Progressum, LKAB, Kiruna kommun, Föreningen Kirunas Rötter, Norrbottens Muséum, Malmfältens folkhögskola, Kiruna IT ekonomisk förening samt två företrädare från kulturarvsområdet.

I slutet av oktober 2006 anställdes via kommunen en person för att konkret föra konceptet vidare som första arbetsuppgift. En milstolpe i föreningens korta historia. Därutöver har de ingående intressenterna var för sig – och i samverkan – bedrivit verksamhet som överensstämmer väl med Föreningen Mönsterstadens idéer.

Styrelsen 2006

På föreningens årsmöte den 15 oktober 2006 och den efterföljande konstitueringen valdes följande styrelse:

Harald Ericson - ordförande
Curt Persson - vice ordförande
Karin Westergren - kassör
Kenneth Johansson - sekreterare

Övriga ledamöter:

Curt Ramberg
Lennart Lantto
Bengt Jaegtnes
Ingemar Uusitalo

Suppleanter:

Roger Bergström
Anja Taube

Revisorer:

Kiruna kommun - Ylva Sarri
LKAB - Göran Heikkilä
Revisorssuppleant: LKAB - Susanne Johnsson
Valberedning: Göran Olofsson och Birgitta Isaksson

Möten – Studiebesök

Under 2006 har föreningen avhållit ett informellt möte samt två idémöten i samband med studiebesök under senhösten/vintern.

De informativa studiebesöken genomfördes i Sametingets nuvarande byggnad, Östermalmsskolan, den 28 november samt i Norrbottens Minne samt Norrbottens muséum i Luleå den 4 december.

Årsmöte samt konstituerande styrelsemöte genomfördes den 15 augusti 2006.

Därutöver har styrelsens ledamöter haft fortlöpande överläggningar och kontakter.

"Projektledning"

En händelse av särskilt stor vikt i det fortsatta arbetet för Mönsterstadens idéer och inte minst arkivfrågans lösning var kommunens anställning av en person inom Fritids- & kulturförvaltningen som fick till första uppgift att se över hela anrättningen samt att finna konkreta vägar för hur idéerna ska drivas vidare.

Anställningen som gjordes i slutet av oktober 2006 har redan i början av 2007 drivit frågan framåt avsevärt.

"Projektledaren" har varit stationerad i Hjalmar Lundbohmsgården under större delen av tiden fram till dags dato.

Marknadsföring

Under året har föreningen med dess koncept i huvudsak marknadsförts via externa kontakter inom arkiv- och forskningsvärlden samt i viss mån för allmänheten.

Dessa har i likhet med föreningen förstått det stora och unika värdet ett sammanförande av Kirunas historiska skatter har både för kulturturister, forskare, skolor och den breda allmänheten.

Föreningen inriktning samt verksamhetsberättelser presenteras på den tillfälliga hemsidan www.loda.nu/monsterstaden.

Där återfinns även loggor med länkar till de i föreningen ingående intressenterna.

Planerna på att framställa en egen föreningslogga har dock inte realiserats ännu, varför det finns skäl att åstadkomma en lösning kommande verksamhetsår.

Inregistrerandet av ett organisationsnummer som gjordes i slutet av 2005 var ett viktigt steg för att framledes kunna göra olika uppgörelser i föreningens namn.

Kulturarvet och forskningsmiljön Hjalmar Lundbohmsgården

Hjalmar Lundbohmsgården - som utgör en primär del av mönsterstadskonceptet - har utgjort en ovärderlig miljö för att marknadsföra och levandegöra konceptet i.

I Hjalmar Lundbohmsgården har även en forskarservice öppnats för allmänheten liksom ett mindre arkiv som framförallt innehåller olika typer av digitalt arkivmaterial rörande samhällsbyggarepoken c.a 1890-1930.

Så till exempel:

* Digitaliserad ljuinspelning från invigningen av Tuolluvaara kyrka 1957.

- * Digitaliserade intervjuer med TGA-arbetare 1954 som var anställda före 1910.
- * Digitaliserade exemplar av lokaltidningen Norrlandsfolket från utgivningsstarten 1925 till en bit in på 1930-talet.
- * Digitaliserade malmskeppningsböcker från förkrigsåren före andra världskriget.
- * Digitaliserade kommunala protokoll från cirka 1863 till 1940.

Ett fysiskt forskningsmaterial finns också tillgängligt via denna forskarservice. Bland annat i form av tidningsläggar och annat källmaterial.

Allt detta som genomförts i Föreningen Kirunas Rötters regi ligger helt i linje med de idéer och den inriktning som skissats av Föreningen Mönsterstadens Kiruna.

I anslutning till gården har även en satsning gjorts på ett tillgängliggörande av Kirunas äldsta byggnad, B1, även kallad "Grand Hotell Luossajaure".

Huset stod exempelvis öppet för visning dagligen under sommarmånaderna när Kirunas första familj "Edvard och Maria Taaveniku" tog emot turister och allmänhet och bjöd på kaffe i den historiska byggnaden.

I huset finns sedan 2005 en museal utställning av tidstypiska föremål samt särskilt framställda möbler. Detta överensstämmer helt med Mönsterstadens planer.

I hela satsningen har bland annat Föreningen Kirunas Rötter, föreningen Hjalmar Lundbohmgården, Norrbottens museum, Kiruna kommun och Malmfältens folkhögskola samverkat på olika sätt.

Digitaliseringsprojekt

Via Föreningen Kirunas Rötter har olika digitaliseringsprojekt genomförts för att tillgängliggöra historien kring samhällsbyggarepoken.

I samverkan med Kiruna kommun har de äldsta kommunala protokollen excerperats och gjorts sökbara på www.loda.nu.

Särskilt intressant nu när samhället står inför en ny omvandling.

Andra digitaliseringsprojekt som pågått är t ex mikrofilmsskanning av lokaltidningen Norrlandsfolket, inskanning av malmskeppningsböcker i samverkan med ett tyskt sjöfartsmuseum, ljuddigitalisering av intervjuer mm.

Ytterligare samverkan

De ingående aktiva parterna i föreningen har även samverkat i en mängd övriga aktiviteter för att levandegöra samhällets och gruvföretagets tidiga historia.

Bland annat skraddarsydda guidningar (för besöksgrupper, skolor m fl), föreläsningar, utställningar, bildpresentationer, musikkvällar och andra kulturinslag. Allt detta överensstämmer också till fullo med Föreningen Mönsterstadens inriktning.

LKAB:s historiska arkiv

LKAB har fortsatt att lägga ner mycket tid och energi på att säkra det oskattbara historiska arkivet genom att förteckna och arkivera materialet i mer säkra lokaler än vad manskapshus D kunnat erbjuda.

Via företaget och samverkanspartners inom Föreningen Mönsterstadens sköts också många externa kontakter och uppdrag med forskare och institutioner från när och fjärran.

En flyttning av arkivet utanför gruvområdet bidrar högst väsentligt till än mer ändamålsenligt tillgängliggörande till fler intresserade.

Som bekant ställer sig företaget positivt till att lyfta ut det historiska arkivet till lämpliga lokaler i stan, samt att betala en årlig avgift för arkivförvaltningen, vilket företaget även deklarerat i en avsiktsförklaring som undertecknades i mitten av november 2006.

Sammanfattning

Trots framstegen återstår ännu en hel del arbete för att kunna förverkliga alla eller merparten av idéerna som ligger till grund för Föreningen Mönsterstaden.

En avgörande uppgift som ännu återstår att lösa är att påbörja etableringen av ett arkiv utanför LKAB:s grindar som också är tillgängligt för alla.

Konceptet lever vidare och intresserar allt fler. Den unika historien kring det symbiotiska förhållandet mellan samhället och gruvföretaget är väl värd att samla och att synliggöra.

Föreningen ser framtiden an med tillförsikt!

Kiruna 2007-01-22

Harald Ericson

Curt Persson

Karin Westergren

Curt Ramberg

Bengt Jaegtnes

Lennart Lantto

Ingemar Uusitalo

Kenneth Johansson

Roger Bergström

Anja Taube